

Anònim · Anónimo (ca. 1700)
Pasacalles I & II

José de Torres (ca.1670-1738)
Divino hijo de Adán (Madrid, 1712)*
Cantada al Nacimiento
Aria-Recitado-Aria-Recitado-Aria-Grave

Georg Friedrich Händel (1685-1759)
Sonata Op. 5, N° 4, en Sol mayor
Allegro-A tempo ordinario-Allegro non presto-Passacaille-Gigue-Menuet

José de Torres
¡Oh, quién pudiera alcanzar!
Cantada al Santísimo
Grave-Recitado-Aria-Despacio-Fuga-Recitado-Aria-Grave

Georg Friedrich Händel
Sonata Op. 5, N° 5, en sol menor
Largo-Come alla breve-Larghetto-A tempo giusto-Air-Bourrée

José de Torres
Afectos amantes*
Cantada al Santísimo
Estribillo-Recitado-Aria-Recitado-Aria-Recitado-Coplas

* Transcritas per Eduardo López Banzo a partir dels originals de les catedrals de Salamanca i Guatemala
Transcritas por Eduardo López Banzo a partir de los originales de las catedrales de Salamanca y Guatemala

Maite Beaumont, mezzosoprano

Al Ayre Español

Eduardo López Banzo, director

Teatre Martín i Soler
31 de març · marzo de 2023 | 19.30 h

Duració · Duración: 1 h 15 min (sense pausa · sin pausa)

LES ARTS ÉS *Opera*

L'INCORONAZIONE DI POPPEA

Claudio Monteverdi

DEL 11 AL 16 DE MAYO DE 2023

ENTRADAS
lesarts.com
96 197 59 00

LES ARTS ÉS *Ayres*

AL AYRE ESPAÑOL

PALAU DE LES ARTS
REINA SOFÍA

TEMPORADA
2022-2023

AFFECTOS AMANTES

Cantades · Cantadas de José de Torres (ca. 1670-1738)

Durant les primeres dècades del segle XVIII la música espanyola va experimentar un dels canvis estilístics més profunds de la seua història. Aquest procés ja havia començat amb l'obra de compositors del segle anterior, però va ser sota el lideratge de José de Torres y Martínez Bravo, especialment en la segona dècada del segle, quan es va consolidar el canvi, amb la incorporació sistemàtica de gèneres, formes, estils i modes interpretatius característics de la música italiana.

Les obres de Torres en aquest programa il·lustren perfectament la integració de les diferents tradicions estilístiques i la multifuncionalitat del gènere. La primera cantata del programa, *Divino hijo de Adán*, està dedicada al Naixement. Les matines nadalenques eren un dels moments culminants per a la interpretació de nades en la Reial Capella de Madrid. A partir dels primers anys del segle XVIII alguns nades comencen a ser substituïdes per cantates, com el cas que ara ens ocupa. En concret, *Divino hijo de Adán* es va compondre per al Nadal del 1712. El text és clarament doctrinal, ja que recorda, en el moment del seu naixement, el dolorós destí que li espera al Jesuït per a aconseguir la redempció dels homes.

¡Oh, quién pudiera alcanzar! y *Afectos amantes* estan dedicades al Santíssim Sagrament. Les arrels d'aquesta devoció al Cos de Crist s'enfonsen en l'Edat Mitjana, però va rebre un enorme impuls a Espanya a partir de la Contrareforma, pel seu caràcter emblemàtic del dogma catòlic. El moment culminant era la festa del Corpus Christi, però a la cort espanyola també va gaudir d'especial preferència la celebració de la festa de les Quaranta Hores. D'aquesta tradició musical, ambdues cantates mantenen un llenguatge altament al·legòric, on abunden les expressions amoroses, evocacions a la natura i la identificació de Crist amb personatges mitològics.

Les cantates de José de Torres es poden considerar una síntesi entre la sòlida tradició vocal espanyola heretada del segle XVII i les tendències italianitzants que van portar els nous aires del segle XVIII. Hi va haver un temps en què els prejudicis històrics i nacionalistes van conduir a qualificar com a decadent aquest repertori. L'oient d'aquest concert d'Al Ayre Español podrà comprovar que en realitat ens trobem davant d'una de les cimeres de l'art musical a Espanya.

Durante las primeras décadas del siglo XVIII la música española experimentó uno de los cambios estilísticos más profundos de su historia. Este proceso ya había comenzado con la obra de compositores del siglo anterior, pero fue bajo el liderazgo de José de Torres y Martínez Bravo, especialmente en la segunda década del siglo, cuando se consolidó el cambio, con la incorporación sistemática de géneros, formas, estilos y modos interpretativos característicos de la música italiana.

Las obras de Torres en este programa ilustran perfectamente la integración de las distintas tradiciones estilísticas y la multifuncionalidad del género. La primera cantata del programa, *Divino hijo de Adán*, está dedicada al Nacimiento. Los matines navideños eran uno de los momentos culminantes para la interpretación de villancicos en la Real Capilla de Madrid. A partir de los primeros años del siglo XVIII algunos villancicos empiezan a ser substituidos por cantatas, como el caso que ahora nos ocupa. En concreto, *Divino hijo de Adán* fue compuesta para la Navidad de 1712. El texto es claramente doctrinal, ya que recuerda, en el momento de su nacimiento, el doloroso destino que le espera al Niño para conseguir la redención de los hombres.

¡Oh, quién pudiera alcanzar! y *Afectos amantes* están dedicadas al Santísimo Sacramento. Las raíces de esta devoción al Cuerpo de Cristo se hunden en la Edad Media, pero recibió un enorme impulso en España a partir de la Contrareforma, por su carácter emblemático del dogma católico. El momento culminante era la fiesta del Corpus Christi, pero en la corte española también gozó de especial preferencia la celebración de la fiesta de las Cuarenta Horas. De esta tradición musical, ambas cantatas mantienen un lenguaje altamente alegórico, donde abundan las expresiones amorosas, evocaciones a la naturaleza y la identificación de Cristo con personajes mitológicos.

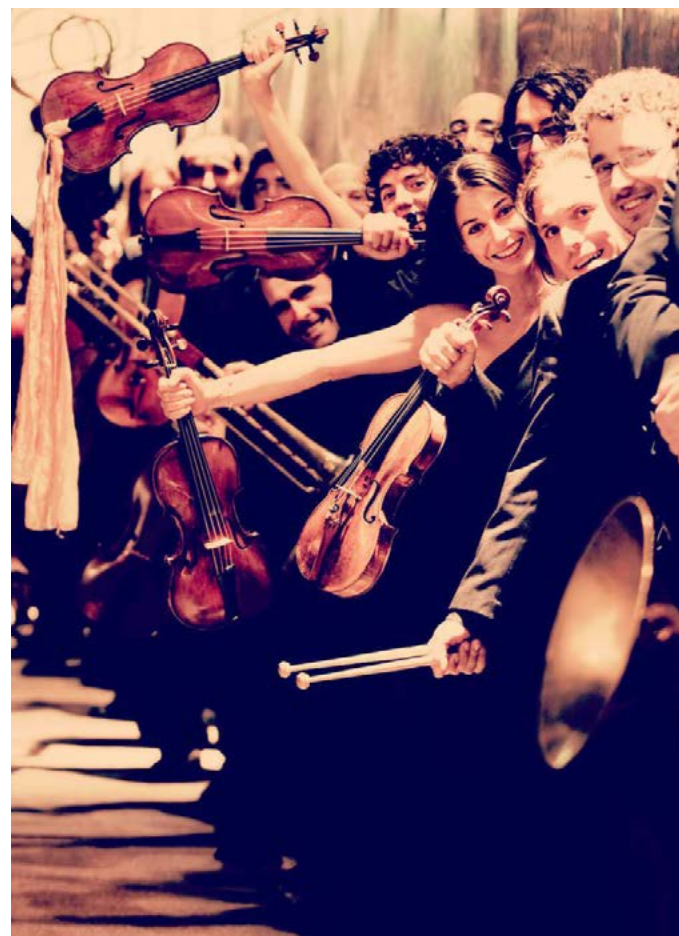
Las cantatas de José de Torres se pueden considerar una síntesis entre la sólida tradición vocal española heredada del siglo XVII y las tendencias italianizantes que trajeron los nuevos aires del siglo XVIII. Hubo un tiempo en que los prejuicios históricos y nacionalistas llevaron a calificar como decadente a este repertorio. El oyente de este concierto de Al Ayre Español podrá comprobar que en realidad nos hallamos ante una de las cumbres del arte musical en España.

Álvaro Torrente

AL AYRE ESPAÑOL

Al Ayre Español va ser fundat l'any 1988 per Eduardo López Banzo amb el propòsit de fer front als tòpics que envoltaven les interpretacions de música barroca espanyola en aquell moment. L'esperit del grup sempre ha sigut combatre aquests clixés amb rigor, excel·lència en la interpretació i amb el propòsit d'insuflar nova vida a les músiques del passat, per a oferir-les així al públic contemporani. Al Ayre Español s'ha convertit en una formació aclamada arreu del món, a més de ser reconeguda amb el Premi Nacional de Música 2004. Porta 32 anys participant en els festivals i teatres més importants d'Europa, 16 anys com a orquestra resident en l'Auditori de Saragossa, 20 discs i una incessant agenda de compromisos i activitats per a les pròximes temporades. Al Ayre Español ha actuat al Concertgebouw d'Amsterdam, Musikverein i Konzerthaus de Viena, Tonhalle de Düsseldorf, Konzerthaus i Filharmonica de Berlín, Théâtre des Champs Elysées i Cité de la Musique de París, Teatro Real i Auditori Nacional de Madrid, Palau de la Música Catalana i el Liceu de Barcelona, Library of Congress de Washington, Palais des Beaux Arts de Brussel·les, Fundação Gulbenkian de Lisboa i el Palau Euskalduna de Bilbao.

Al Ayre Español fue fundado en el año 1988 por Eduardo López Banzo con el propósito de hacer frente a los tópicos que entonces rodeaban a las interpretaciones de música barroca española. El espíritu del grupo siempre ha sido combatir estos clichés con rigor, excelencia en la interpretación y con el propósito de insuflar nueva vida a las músicas del pasado, para así ofrecerlas al público contemporáneo. Al Ayre Español se ha convertido en una formación aclamada en todo el mundo, además de reconocida con el Premio Nacional de Música 2004. Lleva 32 años participando en los festivales y teatros más importantes de Europa, 16 años como orquestra residente en el Auditorio de Zaragoza, 20 discos y una incesante agenda de compromisos y actividades para las próximas temporadas. Al Ayre Español ha actuado en el Concertgebouw de Ámsterdam, Musikverein y Konzerthaus de Viena, Tonhalle de Düsseldorf, Konzerthaus y Filarmónica de Berlín, Théâtre des Champs Elysées y Cité de la Musique de París, Teatro Real y Auditorio Nacional de Madrid, Palau de la Música Catalana i el Liceu de Barcelona, Library of Congress de Washington, Palais des Beaux Arts de Bruselas, Fundação Gulbenkian de Lisboa i el Palacio Euskalduna de Bilbao.

Pedro Lopes e Castro, oboè · oboe
Alexis Aguado, violí · violín
Kepa Arceche, violí · violín
Aldo Mata, violoncel · violonchelo
Xisco Aguiló, contrabaix · contrabajo
Juan Carlos de Mulder, arxilaüt i guitarra · archilaúd y guitarra
Eduardo López Banzo, clavecí i direcció · clave y dirección

**MAITE
BEAUMONT**

Mezzosoprano

**EDUARDO
LÓPEZ BANZO**

*Clavecí i direcció
Clave y dirección*

Amb la seua veu de timbre inconfusible i de gran expressivitat, la mezzosoprano Maite Beaumont, natural de Pamplona, és reconeguda pel seu ampli repertori, que abraça tant barroc (*Alcina*, *Giulio Cesare*) i classicisme (*La clemenza di Tito*, *Le nozze di Figaro*) com òpera francesa (*La damnation de Faust*, *Les Troyens*, *Medée*) i alemanya (*Der Rosenkavalier*, *Ariadne auf Naxos*). Invitada habitual dels principals centres operístics (Viena, Milà) i festivals (Innsbruck i Salzburg), com a solista de concert canta amb reconegudes formacions, dirigides, entre d'altres, per Adam Fischer, Christopher Hogwood, Roger Norrington, Christophe Rousset, Nikolaus Harnoncourt o Daniele Gatti.

Nascut a Saragossa el 1961, és un dels directors europeus que amb més convicció ha fet de l'historicisme la seua filosofia musical, amb el propòsit d'aproximar als músics que dirigeix a les fonts i l'esperit de composició, i que fa que la música, segles després, aparega de nou fresca i nova per a l'oient contemporani. Va estudiar orgue i clavecí a Saragossa amb José Luis González Uriol i, a Amsterdam, amb Jacques van Oortmersen i Gustav Leonhardt, que el va animar a treballar en favor de la música barroca espanyola. El 2004 va aconseguir que el grup fundat per ell el 1988, Al Ayre Español, obtinguera el Premi Nacional de Música, per més de vint anys de rigor musicològic i d'excel·lència en la interpretació, cosa que va convertir la formació en un referent europeu de la interpretació historicista. López Banzo també és invitat freqüentment com a director per prestigioses orquestres simfòniques i d'instruments històrics. A més, en òpera, és un dels principals especialistes en Händel, i ha participat en produccions de l'ABAO amb Al Ayre Español, Les Arts amb l'Orquestra de la Comunitat Valenciana (*Orlando*) i l'Òpera de Kiel amb la Philharmonisches Orchester Kiel.

Con su voz de inconfundible timbre y gran expresividad, la mezzosoprano Maite Beaumont, natural de Pamplona, es reconocida por su amplio repertorio, que abarca tanto Barroco (*Alcina*, *Giulio Cesare*) y Clasicismo (*La clemenza di Tito*, *Le nozze di Figaro*) como ópera francesa (*La Damnation de Faust*, *Les Troyens*, *Medée*) y alemana (*Der Rosenkavalier*, *Ariadne auf Naxos*). Invitada habitual de los principales centros operísticos (Viena, Milán) y festivales (Innsbruck y Salzburgo), como solista de concierto canta con renombradas formaciones, dirigidas, entre otros, por Adam Fischer, Christopher Hogwood, Roger Norrington, Christophe Rousset, Nikolaus Harnoncourt o Daniele Gatti.

Nacido en Zaragoza en 1961, es uno de los directores europeos que con más convicción ha hecho del historicismo su propia filosofía musical, con el propósito de aproximar a los músicos que dirige a las fuentes y espíritu de cada composición, y que hace que la música, siglos después, aparezca otra vez como fresca y novedosa para el oyente contemporáneo. Estudió órgano y clave en Zaragoza con José Luis González Uriol y, en Ámsterdam, con Jacques van Oortmersen y Gustav Leonhardt, quien le animó a trabajar en pro de la música barroca española. En el 2004 logró que el grupo fundado por él en 1988, Al Ayre Español, consiguiera el Premio Nacional de Música, por más de veinte años de rigor musicológico y de excelencia en la interpretación, convirtiendo a la formación en un referente europeo de la interpretación historicista. López Banzo también es frecuentemente invitado como director por prestigiosas orquestas sinfónicas y de instrumentos históricos. Además, en ópera, es uno de los principales especialistas en Händel, habiendo participado en producciones de la ABAO con Al Ayre Español, Les Arts con la Orquesta de la Comunitat Valenciana (*Orlando*) y la Ópera de Kiel con la Philharmonisches Orchester Kiel.

LES ARTS ÉS

LA TENDRESA

L'universo sulla pelle
22 / III / 2023

Teatre Martin i Soler

CONCERTO 1700

La soberbia abatida
por la humildad de San Miguel
23 / III / 2023

Teatre Martin i Soler

CAPELLA DE MINISTRERS

Mediterrània. Un mar de música
29 / III / 2023

Teatre Martin i Soler

AL AYRE ESPAÑOL

Afectos amantes
31 / III / 2023

Teatre Martin i Soler

En coproducció amb:
En coproducción con:

PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

DIRECTOR GENERAL
Jorge Culla Bayarri

DIRECTOR ARTÍSTIC
Jesús Iglesias Noriega

DIRECTOR MUSICAL
James Gaffigan

**ADMINISTRACIÓ
FUNDADORA**

**GENERALITAT
VALENCIANA**

**ADMINISTRACIONS
COL-LABORADORES**

**AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA**

PATRONAT DE LA FUNDACIÓ PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA

PRESIDENT D'HONOR
Molt Honorable Sr. Ximo Puig i Ferrer
President de la Generalitat Valenciana

PRESIDENT
Sr. Pablo Font de Mora Sainz

VICEPRESIDENTA
Honorable Sra. Raquel Tamarit Iranzo
Consellera d'Educació, Cultura i Esport

SECRETARI
Il·lustríssim Sr. Ximo López Camps
Secretari autonòmic de Cultura i Esport

VOCALS
Il·lustríssim Sr. Víctor Francos Díaz
Secretari general de Cultura i Esport del Ministeri de Cultura i Esport

Il·lustríssim Sr. Joan Francesc Marco Conchillo
Director general de l'INAEM del Ministeri de Cultura i Esport

Il·lustríssim Sr. Francesc Gamero Lluna
Secretari autonòmic d'Hisenda

Il·lustríssim Sr. Francesc Colomer Sánchez
Secretari autonòmic de Turisme

Sra. Eva Coscollà Grau
Sotssecretària de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Sra. Carmen Amoraga Toledo
Directora general de Cultura i Patrimoni

Sra. Isabel Castelló García
Directora general del Sector Públic i Patrimoni

Sr. Abel Guarinos Vinyoles
Director general de l'Institut Valencià de Cultura

Sra. Marta Alonso Rodríguez
Membre del Consell Valencià de Cultura

Sra. Susana Lloret Segura

Sr. Rafael Juan Fernández

Sra. Mónica de Quesada Herrero

Sra. Felisa Alcántara Barbany

PATRO D'HONOR
Sr. Vicente Ruiz Baixauli

LA FUNDACIÓ PALAU DE
LES ARTS REINA SOFÍA
MOSTRA EL SEU AGRAÏMENT

PROTECTORS

COL-LABORADORS

MECENES

Mecenes del Centre
de Perfeccionament

Susana Lloret Segura

RNB, S.L.

